

Levande processen

Människor lever i levande sociala processer, s.k. levande processer

En levande process uppstår bland annat i varje möte mellan människor.

Att leda en person, ett team, ett företag eller en organisation handlar om att säkra att den levande processen fungerar på alla plan.

Vad är en Levande Process?

Begreppet Levande Process härstammar från ett nobelpris i kemi!

Ilya Prigogine, född 25 januari 1917 i Moskva, död i 28 maj 2003 i Bryssel, var en kemist och fysiker. 1977 erhöll han Nobelpriset i kemi kring dissipativa strukturer ((för sin forskning om icke-jämviktstermodynamik, komplexa system och irreversibilitet, särskilt teorin för dissipativa strukturer, det vill säga öppna termodynamiska system. Dissipativ innebär att den använder energi för att upprätthålla sin egen existens)

Detta översatte Erich Jantsch, till sociala system, dvs grupper av människor vilket han beskrev i "The self-organizing universe".

Starkt förenklat kan den levande processen beskrivas på detta sätt:

Det börjar med en **energikick**, med precision då energin väcks till liv.

Denna uppväckta energi måste ges en **riktning** och kanaliseras mot det som behövs och är viktigt just nu.

Ett **inre liv** startar med ett samspel som resulterar i någon form av **utflöde/resultat**.

Detta resultat ger lärdomar, som återanvänds/**återkopplas** som ny energi till processen.

Vad behöver du för att göra upp en eld?

Ett exempel kring en levande process

- Ved, som är huggen i lagom stora bitar.
- En eldstad, så att elden inte sprider sig okontrollerat.
- Syre
- Något lättantändligt material.
- Placera materialet noggrant så att syret får tillträde
- En tändsticka, tändstål eller dyl.

Du staplar torr ved på visst sätt, kanske i en pagodform, stoppar in uppspäntad ved och täljspån och kanske även papper i mitten av pagoden. Du ser till att luften och syret kommer åt på bra sätt, utan att sedan blåsa ut elden. Sedan tar du tändstickan och håller den med precision mot tändmaterialet i mitten av pagoden. När tändmaterialet brinner så värmer den de intilliggande vedträden och sätter eld på dem också. Processen fortgår tills elden dö ut eller om du lägger in ny ved i elden som gör att den fortgår.

- **Energi:** tändstickan som sätts till med precision som väcker upp den energi som är inbunden i veden
- **Riktning:** eldstaden skapar förutsättningar för riktning för eld och värme
- **Inre liv:** flammorna far omkring som de vill och samspelar i ett slags ”kontrollerat kaos” – du kan kontrollera elden, men inte hur flammorna far omkring.
- **Utflöde:** värme, rök, eldsken, mysfaktor, mm
- **Återkoppling:** värmen från den befintliga elden sätter eld på intilliggande vedträd

Dessa steg i processen går även att se i sociala sammanhang i till exempel grupper, avdelningar, företag, länder, etc

Att leda en levande process

Om vi nu ser på den levande processen i sociala system

Varje element i den levande processen (energi, riktning, inre liv, utflöde och återkoppling) ställer speciella krav på ledaren. Olika ledarskap behövs för att hantera de olika delarna.

 Levande process	
 Väcka energi Ledarroll: Journalist	Väcka energi 1. Vad står på spel? 2. Något triggat igång oss och får oss att reagera och koppla till oss som individer 3. Förstå vårt uppdrag och utmaningar 4. Förstå våra möjligheter och ev. hot 5. Koppla till individ => reagera Varför skall vi göra något? Ledarroll: "Journalisten" Väcker energin i gruppen • Bevakar omvärlden, Kunder, Konkurrenter och Konjunkturer • Formulerar, sammanfattar och förklarar samband • Gör kopplingen till individen och gruppen tydlig
Riktning Ledarroll: Strateg	Riktning • Den energi som vi har väckt upp måste få en riktning • Vad är det vi skall fokusera på? • Vad är det vi skall uppnå? Och varför är detta viktigt? • Vad är vår patrulls del i detta? • Vad är min egen del i detta

	Vad skall göras? Ledarroll: "Strategen" Ger riktning åt väckt energi i gruppen • Tar ut kursen och definierar ramar att hålla sig inom • Hjälper fram gruppens beslut om riktning och mål för arbetet • Ställer besvärliga frågor om riktningen är rätt och målen tillräckliga
 Inre liv Ledarroll: Lots	Inre liv • Hur vi samspelar i gruppen • Alla får komma till tals • Hur vi skapar öppenhet • Vi har respekt och tillit till varandra • Allas idéer och åsikter är viktiga vårt resultat • Hur skall vi samarbeta? • Öppenhet • Respekt, tillit • Alla kommer till tals Hur ska vi arbeta? Ledarroll: "Lotsen" Vårdar inre livet i gruppen • Respekterar och tillvaratar allas idéer och erfarenheter och lotsar dessa upp "på bordet" • Ser till att det växer fram en tillräcklig mängd förstådda och bekräftade idéer, erfarenheter och viljor
Utflöde Ledarroll: Revisor	Utflöde • Vi får saker gjorda • Vi stärker oss som patrull • Jag blir starkare • Vi får ökat självförtroende • Konkreta saker som vi får gjorda • Vi stärker oss som patrull • Jag blir starkare

	• Känsla av att vi kan => ökat självförtroende Vad är våra resultat? Ledarroll: "Revisorn" Garant för ett synligt utflöde från gruppen • Ser till att ingen diskussion slutar i "tomma luften" utan att allt arbete leder till en punkt på en handlingsplan • Synar gruppens mätningar och förmåga att hålla överenskommelser • Ser till att allt som händer i gruppen förs till idélista, handlingsplan och färdiglista • Ser till att historien och resultaten inte glöms bort
 Återkoppling Ledarroll: Tränare	Återkoppling • Lär oss av våra med- och motgångar • Learning by doing... • Erfarenheter • Ökat självförtroende Vad har vi lärt oss? Ledarroll: "Tränaren" Grunden för återmatningen i gruppen • Ser till att gruppen lär sig av sina erfarenheter • Ser till att gruppen stannar upp och reflekterar över både framgångar och motgångar